

merodajne faktorje (glasbenike in jezikoslovce), da nam prihajajo v tem oziru na pomoč. Hvaležni bomo za najmanjši prispevek, ki utegne pospešiti delovanje na označenem polju.

Pravna stran glasbene produkcije se pri nas zelo prezira. Naši pojmi so v tem oziru še prav priprosti in nikakor ne odgovarjajo ne zakonom, ne kulturnemu stališču, ki ga sedaj vendar že hočemo zavzemati tudi mi. Tu bo treba več luči in — če ni drugače — baklje!

Tudi naša *glasbena kritika* je še vedno nezadostna. Vzrok temu je morda dejstvo, da se oni, ki so strokovno usposobljeni, nočejo pečati s tem zares prav nehvaležnim, toda prepotrebim delom; onim pa, ki kritikujejo, prav pogostoma nedostaje potrebnih predpogojev. »Novi Akordi« naj zbirajo izkušene kritike k skupnemu delovanju, a naj vzgajajo hkratu kritike — začetnike. Kako stališče zavzema uredništvo napram kritiki, bo morda znano izza prejšnjega tozadevnega delovanja uredništva. Strogo *stvarno* naj sodi recenzent: lepe besede in doneče fraze nikomur niso v korist. Napram *osebam* naj bo kritika strogo objektivna: vplivu subjektivnega čustvovanja napram *stvari* se tako ali tako ne moremo popolnoma izogibati. Taki kritiki bodo naša predala vselej odprta, naj se gre tudi zoper nas. Kajti taka kritika utegne res koristiti s tem, da opozarja umetnika na nedostatke in hibe in poučuje občinstvo v razumevanju in uživanju umetne glasbe.

Končno pa nam je poudarjati, da bo predstoječi načrt tudi v najskromnejši meri izvedljiv samo, ako nas bo občinstvo vsestransko podpiralo in ako bodo imenovani faktorji, na katere vnovič apelujemo z iskreno prošnjo, nesebično sodelovali. Politična načela naj glasbenikov ne ločijo! Vsem strankam bodi skupen le kulturni smoter našega naroda!

Torej vsi *ob vznožju* zbrani — hajdimo *na vrh*!

Uredništvo „Novih Akordov“

Koncerti.

Ljubljana. Dne 6. novembra 1909 se je vršil koncert hrvatskega pevskega društva »Kola« ter pokazal, da se v Zagrebu goji z vno in energijo pristna umetnost. Pod vodstvom *Antona Anděla* je pel mešani zbor s svojimi v vseh legah čistimi soprani, istotako izdatnimi, dasi ne številnimi alti, splošno manj zvočnimi tenorji, a sonornimi basi sedem hrvatskih narodnih pesmi (šest prirejenih od zborovodje Anděla, eno od pl. Zajca) in *J. Hatzejevo* balado s tenorsolom in orkestrom »Noč na Uni«. Narodne pesmi so bile povečini srečno izbrane, živahne v ritmu, ljubeznjive v melodiji, s karakterističnimi sinkopami tu in tam. Njih harmonizacija je skrbno preštudirana, pravilna in ni v škodo značaju, pač pa poveljuje vtisk, četudi je v njo uveden moderni duh. *Hatzejeva* balada priča o krepkem talentu skladatelja-impresionista, ki ume jako dobro uporabljati modulacijo, da uglaadi pot sveži in bogati fantaziji. Posebno v slikanju se kaže skladatelj večšega poznavalca orkestra. Vzgladno čustveno je popeval moški zbor *Zajčevo* »Crnogorac Crnogorki«, *Novakovo* »Bi mirna noč«, kjer je pritaženo prednašani bariton-solo *I. Spudića* kaj lepo izpopolnil to glasbeno sliko, dalje *Zajčevo* »More«, že znano delo z mogočnimi motivi. *E. pl. Cammarota* v pesmih *Rosenberga* - *Ružića* »Biser suze« in v

Hatzejevi »Da sam bogat« ni mogel priti prav do veljave (vse-bina teh dveh točk res ne ogreje), pač pa se je povzpел v baladi. Slednjič mi je omeniti ženski zbor »Hrvatic« iz opere »Porin« *Lisinskega*. Umetnosti ni v tem delu, instrumentacija je primitivna, izvajanje je nosilo znak pijetete. Koncert nam je bil v spodbudo in dobiček, v tvorbi jugoslovanske glasbene umetnosti utegne postati pomenljiv — kot prvi koncert »Kola« med Slovenci.

Anton Svetek

Ljubljana. Komorni večer dne 1. decembra 1909. Dolgo je že, kar je bila »Glasbena Matica« poskusila vpeljati komorne večere kot stalno institucijo. Vendar se stvar tedaj ni mogla vzdržati, najbolj menda za to ne, ker ni bilo primernih moči na razpolago, in ne primerne požrtvovalne vneme.

Vstanovitev Slov. Filharmonije pa nam je poleg različnega drugega muzikalnega dobička prinesla v deželo mlado, svežo, optimistične energije polno moč, *Talicha*. On je zbral okoli sebe par najmožnejših sil iz Slov. Filharmonije in brez nadaljnjih zamujajočih dvomov in premislekov korajžno zavihal rokave, prijel za delo, navdušil par mladih ljudi za agitacijo in kar na svoj riziko aranžiral komorni večer, ne meneč se za neplodne pesimistične pomisleke raznih strani. In glej! Njegova živa vera mu je pomagala! Vspeh je bil v umetniškem in moralnem oziru nepričakovano sijajen!

To je bilo lani.

ln ko se je letos napovedal prvi komorni večer, bilo nam je, kot da je član že zdavna vpeljane uredbe, čegar uvaževanje je ob sebi umevno iz stare, častite tradicije.

Temu letošnjemu prvemu komornemu večeru je dal *Talich* posebno zanimivo lice s tem, da je na program postavil same ruske avtorje. Na prvem mestu igrani *Borodinov* godalni kvartet v *D* zasluži, da se tudi z ozirom na svoje kvalitete imenuje na prvem mestu. Izvanredno fino delo, sloko in vitko v obliki in nasičeno vsebine. Zlasti sta ugajala oba srednja stavka, originalni Scherzo z nenavadno lepo zvenečim trijem, in sanjava nokturna, katere glavni tema se pri povratku oglasi v tako nežnem kanoničnem dvogovoru. Žalibog je *Rezek* v tem dvogovoru pustil »njo« le preveč rezervirano razkladati svoje občutke nasproti tako plemenito gorečim izvajanjem »njega«, ki ga je v nežnih tonih *Bilekovega* čela bila sama milina.

Prav zanimale so tudi *Glazunova* »Novelete«, nenavadno bogate v barvah in obenem snažne v melodični risbi. Izmed njih se mi je zdela zlasti »in modo antico« zelo izvirno občutena. Sredo programa ste izvajali *Markucojeva* in *Vida Prelesnikova*. Prva je zelo okusno zapela tri pesmi ruskih avtorjev. Ni slabo spričevalo za njeno muzikalno nadarjenost, da je ravno tako globoko občuteno, v tako širokem, izraza polnem ritmu tekočo *Grečaninovo* pesem »Jetnik« pripravila izmed vseh treh pesmi do največje veljave.

Prelesnikova je igrala par manjših klavirskih ruskih komadov. Lepo. Zlasti lepo v vseh liričnih mestih. Občutje, izraz, duša, to je njeno, ni ji za napetost in ostrino ritma. Kako naj bi bila Slovenka drugačna? Poglejmo svojo literaturo, kar je boljšega in najboljšega: sama lirika. — *Talich* je imel srečno misel, da je ponovil ta večer izključno za — dijaštvo. Nobene javne agitacije, niti nobene vesti o ti priredbi, samo priprosto naznanilo po šolah in velika dvorana v Narodnem Domu je bila nabito polna samih mladih sprejemljivih, vnetih ljudi. (Prodalo se je nad 800 vstopnic, seve ob skromni vstopnini.) Pri Bogu, kdor je imel srečo videti to svežo množico ob njenem radostnem vshičanju nad vsemi podanimi lepotami in slišati ploho njenega žarečega ploska, mu je prišlo do veselega spoznanja:

Tu gre naša jasna in najvišjega zaupanja vredna in polna pot!!

—a—

Trst. Dne 6. novembra 1909 je priredila ženska podružnica šolske družbe sv. Cirila in Metoda dobrodelen koncert s sodelovanjem koncertne pevke Mire *Dev - Costaperarije*